Nummer VN2024-000881
Directie digitalisering innovatie informatie

Gemeente Amsterdam

College van burgemeester en wethouders B&W

Voordracht voor de College vergadering van 27 februari 2024

Portefeuille

ICT en Digitale Stad (49)

Onderwijs (9)
Sociale Zaken (14)
Openbare Ruimte en Groen (33)
Regelgeving en Handhaving (4)

Agendapunt

B21

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Instemmen met de brief aan de Autoriteit Persoonsgegevens over de uitkomsten van de hercontrole van de audit op de uitvoering van de Wet politiegegevens

Het college van burgemeester en wethouders besluit

1. Kennis te nemen van de uitkomsten van de hercontrole van de audit op de uitvoering van de Wet politiegegevens;
2. In te stemmen met de collegebrief waarmee de uitkomsten worden aangeboden aan de Autoriteit Persoonsgegevens.

Kernboodschap

Het college heeft ingestemd met de brief aan de Autoriteit Persoonsgegevens over de uitkomsten van de hercontrole van de audit op de uitvoering van de Wet politiegegevens.

Bestuurlijke achtergrond

Op 20 december 2022 heeft het college kennisgenomen van de uitkomsten van de externe audit op de uitvoering van de Wet politiegegevens door de gemeente Amsterdam en het daarop gebaseerde verbeterplan. Deze uitkomsten zijn aangeboden aan de landelijk toezichthouder, de Autoriteit Persoonsgegevens.

Het college neemt nu kennis van de uitkomsten van de hercontrole naar aanleiding van die audit. Deze uitkomsten worden eveneens aangeboden aan de Autoriteit Persoonsgegevens.

Bestuurlijke prioriteit

N.v.t.

Wettelijke grondslag

Artikel 160, eerste lid onder a, van de Gemeentewet stelt dat het college het dagelijks bestuur van de gemeente voert.

Artikel 33, eerste en tweede lid, van de Wet politiegegevens draagt het college op om periodiek privacy-audits naar de uitvoering van deze wet te verrichten en om de Autoriteit Persoonsgegevens te informeren over de uitkomsten.

Artikel 4, eerste en tweede lid, van de Regeling periodieke audit politiegegevens draagt het college op om een verbeterplan op te stellen voor de tekortkomingen die in de privacy-audit zijn geconstateerd en op basis van dat plan een hercontrole uit te voeren.

Onderbouwing besluit

Ad 1: kennisnemen van de uitkomsten van de hercontrole:

Sinds 1 januari 2019 is de aangepaste Wet politiegegevens (Wpg) van kracht. De aangepaste Wpg regelt het regime waaronder buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) gegevens verwerken. Wanneer boa's hun opsporingsbevoegdheid inzetten, verwerken zij politiegegevens, waardoor voor de bescherming van deze gegevens de Wpg van toepassing is (en niet de Algemene verordening persoonsgegevens (Avg)). Politiegegevens mogen alleen verwerkt worden door boa's of aangewezen geautoriseerde functionarissen in de zin van de Wpg.

De gemeente verwerkt politiegegevens in de volgende processen:

- Strafrechtelijke handhaving op leerplicht (systeem Erisa, directie Onderwijs, Jeugd, Zorg en Diversiteit);
- Het uitvoeren van strafrechtelijke (fraude)onderzoeken o.g.v. Participatiewet, IOAW en IOAZ (systeem Sherlock, directie Inkomen);
- Strafrechtelijke handhaving van milieudelicten door boa's in het Amsterdamse Bos (systeem City Control, directie Sport en Bos);
- Strafrechtelijke handhaving in de openbare ruimte, in het openbaar vervoer en op het water (systeem City Control, directie THOR).

De Wpg verplicht de gemeente om vierjaarlijks een externe audit uit te laten voeren. Op 20 december 2022 heeft het college kennisgenomen van de uitkomsten van deze externe audit en het daarop gebaseerde verbeterplan. Op grond van de Regeling periodieke audit politiegegevens is de gemeente verplicht om daarna een hercontrole uit te voeren. De resultaten van de hercontrole moeten voor 1 maart 2024 worden aangeboden aan de landelijke toezichthouder, de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). De AP heeft aangegeven toezicht te zullen houden op de tijdige aanlevering van de hercontroles.

De hercontrole is uitgevoerd in de vorm van interne audits door DMC. Het doel van de hercontrole is om te zien of de organisatie goed op weg is naar compliance en de aanbevelingen uit de externe audit 2021/22 (het ijkpunt) worden overgenomen. Het algemene beeld is dat er op veel vlakken vooruitgang is geboekt. Normen worden gescoord op rood (voldoet niet), oranje (voldoet deels) of groen (voldoet volledig). Er zijn in het getoetste normenkader 31 onderwerpen en daarnaast nog vijf technische en organisatorische beveiligingsmaatregelen waaraan voldaan moet worden. Elke norm wordt beoordeeld op opzet (is een maatregel formeel getroffen en beschreven) en bestaan (wordt de maatregel aantoonbaar uitgevoerd). Het eerste auditrapport, over de leerplicht, is opgeleverd in juli 2023. Het tweede rapport, over de overige processen, is opgeleverd in januari 2024. De uitkomsten van de hercontrole zijn afgestemd met de betrokken directies.

De belangrijkste conclusies uit het auditrapport leerplicht (juli 2023)

- De audit heeft als conclusie dat de naleving van de Wpg momenteel onvoldoende is. Hoewel er volgens de auditor belangrijke stappen gezet worden die naleving van de Wpg zullen gaan afdwingen, is de situatie in juli 2023 nog grotendeels ongewijzigd ten opzichte van de externe ACAM-audit in 2021.
- Belangrijke aandachtspunten zijn de naleving van bewaartermijnen, de documentatieplicht bij de doorgifte of verstrekking van politiegegevens

en de autorisatie en toegang tot gegevens. Ook is modernisering van het registratiesysteem noodzakelijk volgens de auditor (hier wordt inmiddels aan gewerkt). Bij een klein deel van de normen wordt er volgens de auditor wel voldaan aan de Wpg en zijn de beheersmaatregelen effectief.

De belangrijkste conclusies uit het auditrapport naar de overige processen (januari 2024)

- De auditor concludeert dat niet alle beheersingsmaatregelen zijn opgezet en geïmplementeerd. Wel is er sprake van een duidelijke opwaartse lijn ten opzichte van de externe privacy audit over de periode 1 juli 2020 tot en met 30 juni 2021.
- Bij de directie Werk, Participatie en Inkomen zijn op organisatorisch gebied stappen vooruitgezet, maar de auditresultaten voor de ICT-middelen blijven achter. Dat heeft te maken met het moment van de audit, omdat juist in dit kwartaal wordt overgegaan naar een nieuw registratiesysteem. De auditor verwacht dat daarmee het overgrote deel van de normen voor deze directie minimaal gedeeltelijk zullen voldoen aan de Wpg. Dit is momenteel nog niet het geval. Aandachtspunt voor deze directie is de overgang van de gegevens uit het oude naar het nieuwe registratiesysteem.
- Bij de directies Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte (THOR) en Sport en Bos is duidelijk vooruitgang zichtbaar. De audit is voor beide directies door de auditor gecombineerd, omdat de 'backoffice' - de digitale verwerking na het verzamelen van gegevens – voor beide directies door de directie THOR wordt uitgevoerd. Er zijn geen normen waarbij er in het geheel niet voldaan wordt aan de Wpg. Dit komt mede doordat in het registratiesysteem een onderscheid gemaakt wordt tussen verwerkingen onder de AVG en de Wpg. Dit onderscheid was nog niet gerealiseerd ten tijde van de externe privacy-audit. Een aandachtspunt voor beide directies zijn de tikverbalen (bepaalde processen-verbaal die buiten het registratiesysteem om worden opgemaakt).
- In de generieke maatregelen (zoals beleid, procedures en regelingen die voor de gehele gemeentelijke organisatie gelden) zijn veel normen van 'voldoet niet' naar 'voldoet deels' gegaan. Dit heeft te maken met beleidsdocumenten die in voorbereiding zijn maar nog niet formeel zijn vastgesteld en met processen die wel al op de juiste manier worden uitgevoerd (in de audit: bestaan) maar waar de beschrijving nog niet compleet is (in de audit: opzet). Deze generieke maatregelen waren overigens nog niet gerealiseerd ten tijde van de uitvoering van de privacy-audit bij de afdeling Leerplicht in juli 2023.

De audit geeft alles overziend het vertrouwen dat we op onderdelen op de goede weg zijn. Uiteindelijk zullen we op alle normen moeten voldoen. Daarom worden de aanbevolen maatregelen van de auditor het komende jaar ingepland en uitgevoerd. Hier is ook al vorm aangegeven doordat de maatregelen die zijn voortgekomen uit uitgevoerde risicoanalyses (DPIA's) en de audits inmiddels met de directies zijn besproken en ingepland voor de uitvoering. Coördinatie en monitoring gebeurt door middel van een digitaal informatiemanagementsysteem (Fully in Control) en door de coördinator Wet Politiegegevens.

Ad 2: instemmen met de aanbiedingsbrief

De (verkorte versie van de) uitkomsten van de hercontrole worden vóór 1 maart 2024 aangeboden aan de Autoriteit Persoonsgegevens. De gegevens worden ook gedeeld met de raad. Net als bij de initiële audit worden de resultaten aangeboden bij de jaarverslagen

over informatiebeveiliging, gegevensbescherming en informatiebeheer in het tweede kwartaal van 2024.

Participatie

N.v.t.

Financiële onderbouwing

Conclusie

De genoemde beslispunten in de voordracht hebben geen financiële consequenties.

Communicatie

Binnen de gemeente

Opnemen in de te publiceren besluitenlijst.

Buiten de gemeente

De directie Digitale Strategie en Informatie zendt de brief en het hercontrolerapport aan de Autoriteit Persoonsgegevens.

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2024-007728	Advies (pdf)
AD2024-009578	B - 21 Getekende brief VN2024-000881.pdf (pdf)
AD2024-003558	College van B&W Voordracht (pdf)
AD2024-007722	Collegebrief_v1.0.docx (msw12)
AD2024-007721	Privacy-audit Wet politiegegevens Domein I_II_IV_V (short form).pdf (pdf)
AD2024-007720	Privacy-audit Wet politiegegevens – Directie OJZD – Onderwijs – afdeling Leerplicht (short form).pdf (pdf)

Behandelend ambtenaar (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

Informatie niet beschikbaar

Besluit college van burgemeester en wethouders

Conform besloten